

Sygn. akt I UK 372/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z odwołania R. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o wysokość świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 sierpnia 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 17 maja 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża ubezpieczonej kosztami postępowania przed**
Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 maja 2018 r., Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację R. S. od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 stycznia 2017 r., oddalającego jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w C. z dnia 14 stycznia 2016 r. w przedmiocie odmowy przyjęcia do wyliczenia emerytury zarobków sprzed 1986 r. w Szpitalu Nr (...) w C.. Emeryturę ustalono z dwudziestu najkorzystniejszych lat z całego okresu ubezpieczenia (1964-1977 oraz 1983-1988), z których wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 59,63% i jest dla ubezpieczonej najwyższy. Sąd odmówił uwzględnienia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 80,38%, wyliczonego z wynagrodzenia z lat 1968-1977, tj. dziesięciu wybranych z dwudziestolecia obejmującego okres od 1968-1987,

liczonego wstecz od roku poprzedzającego złożenie wniosku o rentę, odwołując się do art. 15 ust. 1, 2a, 4 i 5, art. 21 ust. 1 oraz art. 111 ustawy o emeryturach i rentach i ich wykładni przyjętej w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2007 r., I UZP 7/06 (OSNP 2007 nr 17-18, poz. 256). Uwzględnił bowiem, że ubezpieczona od dnia 1 stycznia 2006 r. pobiera emeryturę w miejsce pobieranej renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 27a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.).

W skardze kasacyjnej ubezpieczona zarzuciła naruszenie art. 111 ustawy o emeryturach i rentach, dokonując krytyki stanowiska prawnego, zgodnie z którym kwotę emerytury wylicza się tylko z okresu 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie emerytury, a nie wcześniejszego wniosku o rentę. Żądała rozpoznania skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ §1 k.p.c.), które przedstawiła jako kwestię możliwości udowodnienia wysokości zarobków wymaganych do ustalenia podstawy wyliczenia świadczenia emerytalnego. W szczególności chodziło jej o możliwość udowodnienia tego faktu na podstawie dowodów osobowych, w związku z czym podniosła, że Sąd nie dał wiary jej oświadczeniu o wysokości zarobków z tytułu dyżurów pielęgniarskich w latach. Określiła ten problem jako istotny, podnosząc, że „w takiej samej sytuacji są liczni emeryci, zwłaszcza, że do 1998 r. obowiązywały tzw. zbiorowe konta”. Oznacza to, że wskazana przyczyna kasacyjna stanowi podstawę do zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy i do zmiany prawomocnego orzeczenia Sądu Apelacyjnego w (...).

Organ rentowy wniósł o postanowienie o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niewątpliwie obowiązek przedstawienia faktów mających wpływ na prawo do świadczeń lub i ich wysokość oraz przedkładania środków dowodowych obciąża ubezpieczonego (art. 80 pkt. 1 i 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.). Jest on zniesiony tylko wtedy, gdy Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma możliwość ustalenia okoliczności niezbędnych do przyznania i wypłaty świadczenia mniejszym nakładem niż ubezpieczony. Jest to wyjątek, który nie dotyczy postępowania o ustalenie wysokości świadczeń (art. 81 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

W postępowaniu toczącym się z zastosowaniem art. 111 ustawy o emeryturach i rentach obowiązują zasady, według których dowodem jest tylko to, co prawo za dowód uznaje i jako dowód dopuszcza. I tak, na podstawie § 21 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237, poz. 1412), środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Formalna ocena dowodów nie obowiązuje w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych, przed którym każdy fakt może być udowadniany wszelkimi środkami dowodowymi, a wysokość zarobków, jako fakt mający istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), ubezpieczony może wykazać na podstawie zeznań świadków lub zeznań złożonych jako strona. Zeznania takie podlegają ocenie na zasadach przewidzianych w art. 233 k.p.c., a jeżeli jest ona negatywna zagadnienie prawne sprowadza się do zarzutu, który nie może być przedmiotem postępowania kasacyjnego (por. art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a o kosztach orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.